

מונח

דוח בייקר - המילטון

הגדרה

דוח בייקר-המילטון, מוכר גם בשם 'צוות החשיבה בנושא עיראק (ISG)', ומתייחס לועדה בת עשרה חברים, שמונתה על-ידי הקונגרס במטרה להציג רעיונות חדשים בנושא המשך הנוכחות האמריקנית בעיראק. הוועדה בראשות שר החוץ לשעבר ג'יימס בייקר וחבר הקונגרס לשעבר לי המילטון פרסמה את ממצאיה ב-6 בדצמבר 2006.¹

רקע

במרץ 2006, על רקע אי-יציבות מתמשכת, אלימות גוברת ומבוי סתום בעיראק, הקים הקונגרס את צוות החשיבה בנושא עיראק. הצוות ניתח את מאמצי המלחמה האמריקנים והמליץ המלצות (לא מחייבות) לגבעת הקפיטול ולבית הלבן.

הדוח שפרסם הצוות היה מחקר אחד, ממחקרים נוספים, שהוכנו במקביל במחלקת המדינה, בפנטגון ובמועצה לביטחון לאומי.

הדוח המליץ כ-79 המלצות ובחן את האתגרים המרכזיים לביטחון בעיראק, שיקום הכלכלה והמערכת הפוליטית, והציע "מתקפה דיפלומטית חדשה" ודרכים "לעזור לעיראקים לעזור לעצמם". כמו כן, עולה מהדוח כי יש קשר בין היציבות בעיראק ליציבות האזורית.

המצב בעיראק

הדוח מתמקד בדרכים לייצב את עיראק פוליטית, כלכלית וביטחונית בעזרת יעדים ברורים ולוחות זמנים לנסיגה אמריקנית מעיראק.

- **יעדים:** בנוגע למצב הפנימי בעיראק, הדוח ממליץ על מדיניות "שתעזור לעיראקים לעזור לעצמם", בעזרת הצבת יעדים כפיוס לאומי, ושיפור המצב בתחום הממשל והביטחון. הדוח ממליץ להתנות את המשך התמיכה האמריקנית – פוליטית, כלכלית וצבאית – ב"נכונות פוליטית מצד הממשל העיראקי והתקדמות ממשית" ביעדים אלו.
- **נסיגת הכוחות:** הדוח ממליץ על נסיגה הדרגתית של הכוחות האמריקנים מעיראק. כאשר כל הכוחות האמריקנים אמורים לסגת לחלוטין מעיראק ברבעון הראשון של שנת 2008.

חבילה מדינית-אזורית

- הדוח, על בסיס ההנחה כי אף מדינה באזור לא מעוניינת בהמשך הכאוס בעיראק, מציע לבנות קונצנזוס בין-לאומי כדי להתמודד עם הבעיות בעיראק.
- **צוות תמיכה בין-לאומי – הדוח ממליץ להקים צוות תמיכה בין-לאומי שיכלול שחקנים אזוריים, כדי לדון בבעיות בעיראק. הצוות יכלול את חמשת החברות הקבועות במועצת הביטחון, וכן את כל שכנותיה של עיראק (כולל סוריה ואיראן). גם גרמניה, דרום קוריה ויפן הוזמנו להצטרף.**
 - **איראן וסוריה – הדוח ממליץ על שיחות דיפלומטיות עם איראן וסוריה ללא תנאים מוקדמים", מתוך אמונה ששתי המדינות יכולות להשפיע על היציבות בעיראק. לגבי איראן, הדוח מציע להפריד בין הסוגיה הגרעינית, (שנמצאת בטיפול מועצת הביטחון של האו"ם), לסוגיית הביטחון בעיראק. איראן מתבקשת להפסיק את תמיכתה במיליציות בעיראק, להכריז ולהכיר בריבונות העיראקית ולעזור בשיקום הכלכלה**

¹ חברים נוספים בוועדה הם לורנס ס. איגלברגר, ורנון אי. גיורדן ג'וניור, אדווין מס השלישי, סנדרה דיי אוקונור, לאון אי. פנטה, וויליאם גיי. פרי, צ'ארלס ס. רוב ואלן ק. סימפסון.

העיראקית. סוריה נדרשת לאבטח את הגבול עם עיראק ולהגביר את שיתוף הפעולה המדיני-כלכלי עם הממשלה העיראקית החדשה.

■ **אפגניסטן – הדוח קורא להמשך התמיכה המדינית, כלכלית וצבאית באפגניסטן.**

הסכסוך הישראלי - ערבי

הדוח מציע לטפל בנושאים אזוריים שיכולים לייצב את המזרח התיכון כולו, כדרך נוספת ליצירת תמיכה בין-לאומית סביב עיראק: "אי אפשר לטפל בסוגיה העיראקית במנותק מסוגיות אחרות, מאינטרסים ומעימותים בלתי פתורים".

חלק זה בודח מתמקד במציאת דרכים ליישוב הסכסוך הישראלי – ערבי:

הסכסוך הישראלי - ערבי – הדוח קובע כי "ארה"ב לא תוכל להשיג את מטרותיה במזרח התיכון ללא מעורבות ישירה בסכסוך הישראלי – ערבי" ולכן הוא מעודד "מחויבות מחודשת ומחוזקת" על מנת לקרב את השלום בין ישראל לשכנותיה: "לקיים מגעים ללא תנאים מוקדמים בחסות ארה"ב או הקוורטט". מגעים אלה אמורים להיות דומים למודל ועידת מדריד, ומטרתם להביא למשא ומתן לשלום בשני מסלולים: ישראלי - פלסטיני וישראלי - סורי/לבנוני.

■ **המסלול הישראלי - פלסטיני – הדוח קורא למשא ומתן ישיר בין ישראל לקבוצות הפלסטיניות, המכירות בזכות קיומה של ישראל, על בסיס החלטות האו"ם 242 ו-338 וחזון הנשיא בוש למזרח התיכון (6/02), שקורא להקמתן של שתי מדינות לשני עמים. המלצות הדוח מבוססות על ההנחות כי אין פיתרון צבאי לסכסוך ונדרש פיתרון הסכמי, הממשל האמריקאי לא ינטוש את ישראל לעולם והעם הישראלי מאס במלחמות. הדוח קורא גם לחידוש התמיכה בנשיא הרשות הפלסטינית אבו-מאזן, חיזוק הפסקת האש בין ישראל והפלסטינים, תמיכה בממשלת אחדות פלסטינית, ו"משא ומתן רציני" בין שני הצדדים בנושאי גבולות, התנחלויות, ירושלים, זכות השיבה וסיום הסכסוך.**

■ **המסלול הישראלי - סורי/לבנוני – הדוח מאשים את סוריה בתמיכה בפלגים פלסטינים קיצוניים ו"בנקודת המעבר המרכזית של נשק לחזבאללה", יחד עם זאת, עולה קריאה לקיים מגעים דיפלומטים עם סוריה. סוריה נדרשת להכיר בהחלטת האו"ם 1701 ולשתף פעולה בחקירת רצח חרירי, להפסיק לחתור תחת ממשלת סניורה, לחדול מאספקת נשק ותמיכה לחזבאללה ולחמאס, ולהגביר את המאמצים לאבטחת הגבול עם עיראק. בתמורה, ממליץ הדוח על משא ומתן לשלום כולל בין ישראל לסוריה, נסיגה ישראלית מרמת הגולן וערבויות אמריקניות לישראל (שיכולות לכלול הצבת כוחות אמריקנים במסגרת כוח בין-לאומי).**

סוף.